

Ierosināta lieta par normu, kas no 2019. gada 1. jūlija noteiks maksimālās procentu likmes ierobežojumus patērētāju kreditēšanas līgumos

Satversmes tiesas 2. kolēģija 2019. gada 26. martā ierosināja lietu “Par 2018. gada 4. oktobra likuma “Grozījumi Patērētāju tiesību aizsardzības likumā” 1. panta pirmās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 105. pantam”.

Apstrīdētā norma

2018. gada 4. oktobra likuma “Grozījumi Patērētāju tiesību aizsardzības likumā” 1. panta pirmā daļa paredz izteikt Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8. panta 2.³ daļu šādā redakcijā:

“(2³) Par šā panta 2.² daļā minētajām prasībām neatbilstošām uzskata tādas kredīta kopējās izmaksas patērētājam, kuras pārsniedz 0,07 procentus dienā no kredīta summas. Kredīta kopējo izmaksu ierobežojumu patērētājam nepiemēro tādiem patērētāju kreditēšanas līgumiem, kurus noslēdzot kredīta devēja glabāšanā kā nodrošinājums nododama kāda lieta un saskaņā ar kuriem patērētāja atbildība ir ierobežota tikai ar ieķīlāto lietu.”

Augstāka juridiska spēka normas

Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. pants: “Latvija ir neatkarīga demokrātiska republika.”

Satversmes 105. pants: “Ikvienam ir tiesības uz īpašumu. Īpašumu nedrīkst izmantot pretēji sabiedrības interesēm. Īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu. Īpašuma piespiedu atsavināšana sabiedrības vajadzībām pieļaujama tikai izņēmuma gadījumos uz atsevišķa likuma pamata pret taisnīgu atlīdzību.”

Lietas fakti

Lieta ierosināta pēc sabiedrības ar ierobežotu atbildību “ONDO” pieteikuma. Pieteikuma iesniedzēja atbilstoši saņemtajai licencei nodarbojas ar patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanu. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētā norma, kas stāsies spēkā 2019. gada 1. jūlijā un kurā tiek noteikts ierobežojums maksimālajai procentu likmei dienā no aizdevuma summas, liegs iespēju saņemt pienācīgu kapitāla lietošanas maksu par izsniegtajiem aizdevumiem. Apstrīdētā norma būtiski samazināšot pieteikuma iesniedzējas ienākumus un tādējādi liegs tai iespēju turpināt komercdarbību izvēlētajā jomā.

Pieteikuma iesniedzēja pauž uzskatu, ka apstrīdētajā normā ietvertais pamattiesību ierobežojums nav noteikts ar pienācīgā kārtībā pieņemtu likumu, jo tas neesot pienācīgi apsvērts. Lai arī šī pamattiesību ierobežojuma leģitīmais mērķis varētu būt aizsargāt citu cilvēku tiesības un nodrošināt sabiedrības labklājību, tomēr tas nav samērīgs. Proti, apstrīdētajā normā noteiktais ierobežojums neesot piemērots šā mērķa sasniegšanai. Turklāt likumdevējs neesot arī apsvēris personas pamattiesības mazāk ierobežojošu līdzekļu piemērošanu. Tādējādi pieteikuma iesniedzēja norāda, ka apstrīdētā norma neatbilst Satversmes 1. pantā nostiprinātajam tiesiskās paļāvības principam un ierobežo Satversmes 105. pantā nostiprinātās tiesības uz īpašumu.

Tiesas process

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi Saeimu līdz **2019. gada 27. maijam** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lietas sagatavošanas termiņš ir **2019. gada 26. augusts**. Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Ketija Strazda

Satversmes tiesas priekšsēdētājas palīdze

Ketija.Strazda@satv.tiesa.gov.lv

67830749, 26200580